על הרב דרוקמן ופרשת הגיורים

מי שמבקש להטיל דופי ביושרו של הרב חיים דרוקמן שליט"א ולפגוע באמינותו, דרי לו סיפור קטן שהייתי עוכת בהתרחותו.

כאשר חיילי צה"ל הגיעו למבואות ביירות-במלחמת לבנון הראשונה, סערו, כזכור, ההיתות במרכזי המפלגות וכותרות העיתונים בעקבותיהן. רבו האשהרות, בעיקר מכתובתן של מפלגות השמאל, בדבר היקף הנפגעים הצפוי בקרב הלוחמים. שיראלו לנהל קרבות בשטח בנוי. גם המפד"ל שהייתה מיוצגת בממשלה, נדרשה לנושא הזה. הנהלתה התכנסה בבניין הקסטל ברחוב אבן גבירול בתל-אביב, בקומת הקרקע (במזנון של גריפלד ו'ל), ובמשך כמה שעות התנהל ויכוח ניקב בין המצדדים בכניסת צה"ל לביירות לבין השוללים. על הדיוברים נמנה גם הרב חיים דרוקמן שליט"א, שהעלה שורת נימוקים, מדוע על כותחות הצבא לסיים את המלאכה, להיכנס לבירת לבנון ולהכות במחבלים בכל העוצמה האפשרית. בעודו מדבר, ידע הרב דרוקמן, הודות לקשריו המסועפים, כי בנו מוצב בקורי הלחימה הקדמיים. שערותיי סמרו אז לשמע דבריו, אבל הוא הלך עם האמת שלו עד סופה.

אין לי עמדה כלשהי בסוגיית הגיורים שנדונו בבית הדין הרבני באשדוד ובבית הדין הרבני הגדול, משום שלא עלה בידי עד כה לשמוע את עמדת שני הצדדים. ברם, ייאמר כי סנגון ההתבטאויות כלפי הרב דרוקמן מצד רבנים ודיינים בצבור החרדי (בעיקר הלישאי) אינו תורם לדמות הוויכוח בעולם התורה ולכבודה. מה גם שמדובר בראש ישיבה שחינך תלמידים לאלפים וביתם בנוי לתלפיות.

היה זה הרב דרוקמן שחמך בכל יכולתו הפרלמנטרית לתיקון חוק השבות ברוח בקשתו תביעתו של האדמו"ר מלובביץ' זי"ע, שייאמר בחוק השבות "גיור כהלכה", ואותם חוגים שמידיים בו עתה אבנ"ץ בליסטראות עמדו אז מנגד.

לא זו, אף זו: רק באחרונה נחשפה בקריית ספר משפחה מעולי חבר העמים לשעבר, שכל חזותה החרדית החיצונית הייתה תרמית והונאה. האבא גוי, האמא טבילה וכמובן שגם הבנים אינם יהודים. נוכלים בכל קנה-מידה. משמעות הדבר לרב היישוב, הזדרז והביא את המשפחה הזאת לאחד מבתי הדין הפרטיים בבני ברק וגייר אותה מהיום להיום. כשהעיזו לראש אבות בתי הדין, כי מדובר במשפחה שאיש לא מגע ממנה להתגייר לאורך השנים כדת וכדין, וכי התחפשו לחרדים ואין לתת בראשיה אמון - הבטיח כי יעכב את תעודות הגיור. הוא אמנם עיכב את התעודות לכמה שבועות ולאחר מכן שיחרר אותן.

היה זה דיין חרדי בבית הדין הרבני בצפון הארץ, שאישר יהודות לכל עולה מחבר העמים לשעבר, שבמסמכי ההודות שלו כתוב שהוא יהודי, זאת, למרות העובדה המוכחת והמציאות הכואבת, שאלפים רבים מבין העולים מחבר העמים לשעבר הם גויים מוחלטים עם רישום שגוי לגבי יהדותם. ישנם בתי דין שהממונים מטעמם על אישורי יהדות אינם יודעים את השפה הרוסית ואינם מתמצאים בנבכי הרמייה של ניירת מזויפת, ואיש אינו פוצה פה ומצפצף. הנבחר כאן הוא רק אפס קצהו מקלות הדעת שמפגין המגזר החרדי, בכל הקשור לעלייה הבעיותית מחבר העמים לשעבר. האשמה זו באה מפי שומרי מצוות מהמגזר החרדי, שהתמחו בזיהוי גויים הנושאים בכיסם מסמכי יהדות, והם בעלי ידע רב וניסיון מוכח בלכידת העולים עם ניירת מזויפת. אלא שבתי הדין, ברובם, מעלימים עין מאזהרותיהם. בית דין בדרום הארץ נאלץ לפטול, כאיחור, את יהדותם של עשרות שאושרו עליידו כיהודים. המומחה שהיה בעיצומה של עבודה לאיתור הרמאים - נאלץ - בניגוד עליפי הוראה מגבוה - להפסיק את העבודה טרם סיים מלאכתו. רק שני בתי דין מקיימים את בקשתו של הראשון לציון, הרה"ג שלמה-עמאר, לבדוק את יהדותם של הבאים להתגייר מבין העולים מחבר העמים לשעבר.

אם חובש כיפה סרוגה היה נכשל בבירור שכזה של פסילת יהדותם של עשרות אלפי אנשים, שבמסמכי ההודות שלו כתוב שהוא יהודי, אשוחי ביהודים לכל דבר - הייתה העיתונות החרדית שוטפת אותו מכף רגל עד ראש. עיתונאי בעיתון יומי מחזיק זה כמה שבועות תוצאות תחקיר שערך בירושלים, שבמהלכו גילה כי אלפי רבנית מוכרת, גיירה את מי שניירה תמורת כמה תופני דולרים. מעניין כיצד יגיב הרחוב החרדי אם ובאשר הסיפור הזה יפרסם.

ישנן טענות קשות כלפי הרב דרוקמן שליט"א, והן נשמעות בתוך ביתו האידאולוגי. כמה מחבריו הרבנים החשובים שואלים, מדוע רבנו הציונות הדתית צריכים להיות אלה שפותרים בעיות עבור אותם אלה שיצרו אותן במודיע? מי שמביא במודע רבבות גויים לישראל כדי לאזן את הילודה החרדית (כדברי יולי תמיר בראיון לדידי בהיוזה שרת הקליטה) ולספק לדודי ויסמן קליינטים לרשתות המזון הפתוחות בשבת - שיתמודד עם התבילה הזאת בעצמו, ואולי ייטיב לעשות אם ימסור את הטיפול לכמה בתי דין פרטיים בקבלנות. ואני לא מתבדח.

סגולת המשניות

האדמו"ר רבי שמואל מלובביץ' זצ"ל (הרביעי לאדמו"רי חב"ד), ציווה לקרוא לכמה מתסידיו ולהדליק את כל הנרות במנורות לאות שמחה, על שבנו, שלום בער, סיים ללמוד שישה סדרי משנה בעליפה בהגיעו לגיל שתים עשרה. באותה הזדמנות סיפר להם סיפור:

כשנולד הרה"ק רבי משה, בנו של אדמו"ר הזקן, הייתה הברית צריכה להתקיים בשעה שבע בבוקר, והאדמו"ר הזקן היה ידוע כדייקן. ברם, עברו שעה ושעתיים, חצות היום ואחר חצות, והברית טרם התחילה. באמצע היום נכנס לבית המדרש אדם לבוש אדרת פרווה ושק על שכמו ומקל בידו. יצא לקראתו האדמו"ר הזקן ואמר לו: "שלום עליכם ר' בצלאל", והתחילה הברית. את ר' בצלאל כיבדו בכסא של אליהו, ובעת אמירת "בדמיך חיי", ביקש אדמו"ר הזקן שר' בצלאל ייתן לתינוק לטעום מהיין באצבעו. לאחר הברית שאלוהו מי אתה, אמר: "אני הוא בצלאל'קה הרועה". בלילה ביקשו חסידיו לשוחח עמו, אך הוא נעלם.

שאלו לאדמו"ר הזקן מי הוא, ואמר: "הוא באמת רועה מזה ארבעים שנה בישוב קטן ליד שרינצאנ. הוא בקי בבבלי וירושלמי, רמב"ם, ספרי, ספרא ותוספתא, אבל לגילוי אור הנשמה והאורות זכה עליידי שינון-משניות בעל פה, משום שמשנה היא אותיות נשמה".

לאחר שהחסידים הלכו, אמר הרבי לבנו: "אגלה לך דבר מה, הסכת ושמע. שישה סדרי משנה מסתיימים בסדר טהרות: סדר טהרות מסתיים במסכת עוקצין, והיא מסתיימת בשתי משניות שעניינן הוא דבש: כוורת דבורים, וחלות דבש - כי על ידי המשניות באים לטהרה, אבל גם מי שזוכה לטהרה, צריך לדעת שגם שם יש עוד "עוקץ", כמו שגם בפירות טובים מצוי עוקץ. והדרך להתגבר עליו היא באותם שלושה פרקים במסכת עוקצין הדנים ב'הכשר הבא עליידי מחשבה".

אבל, גם לאחר שהאדם עמל והגיע לטהרה וגבר על העוקץ והכשיר את מחשבתו - ובוודאי הוא מגיע למשניות שעניינן הוא דבש, למתיקות נפלאה, גם אז צריך הוא לדעת ש'כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו'. שאור הוא בצק שהחמיץ. 'כל שאור' - אדם שכל כולו חמיצות, חמוץ ביום ובלילה, בחול ובשבת - וכן 'וכל דבש' - אדם שכל כולו מתיקות, ביום ובלילה, לעצמו לאחרים, בשבת ובחול - שניהם אינם יכולים להתקרב לה'. חייב אדם לאמוד בכל דבר במידה".

(ספר התולדות מהר"ש, ע' ע"ה)

*

בחודש האחרון לימי חייו של הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלוז'וב זצ"ל, נכנס אחד מזקני החסידים לחדרו ומצאו משנן משניות בעל פה. כדרכן של תינוקות של בית רבן. תמה על המחזה. אמר לו הרבי: "הנני ואגלה לך פיסר הדבר! הנה מתקרב היום, היום הגורא" - והכה כל העת על פיו, כאומר בשורה רעה - "בו ויראים את המלאך האומלא עיניים, הגבוה מן הארץ ועד לרקיע, והוא מבקש לפתות את האדם ברגע האחרון של חייו" - והרבי לא פסק מלהכות על פיו - "דע לך, שכל הפחדים והמוראים שיש לו לאדם בחייו אינם מגיעים לאותו פחד שיש באותה שעה! ואז, מי שיודע עשרה פרקי משניות בעל פה, אינו שוחד ממנו כלל וכלל!"

(עובדא דאחרן, עמ' ס)

*

קראקא עיר של מתנגדים הייתה, והרה"ק ה'מאור ושמש" זצ"ל ביקש להתפלל בנוסח ספרד, אלא התפלל בפרוזדור בית הכנסת. באה לפניו נשמה אחת לבקש תיקון. אמר לה: "אני יודע לתקן נשמות, לכי לגדולים ממני".

אמרה לו: "הלוא נתנו לי סימן, שאבוא אל המתפלל בנוסח ספרד בפרוזדור בית הכנסת בקראקא!"

אמר לה: "הנה למדתי היום משניות לפני התפילה, הריני נותן לך אותן במתנה אולי יאחילו לתיקונך. כי כידוע, "משנה" אותיות "נשמה". יצאה הנשמה מלפניו, ולא שבה עוד.

נפעם בעל ה"מאור ושמש" וסיפר על כך לחבריו, תלמידי הרה"ק בעל נועם אלימלך וצ"ל. אמרו לה: "האם לא ידעת שכוח המשניות כה גדול שבמשנה אחת יכול היית לתקנה ולא היית צריך לתת לה במתנה את כל המשניות שלמדת?!"